

Hugo Bouter

Verwond en verbrijzeld

'En Ik zal vijandschap teweegbrengen tussen u en de vrouw, en tussen uw nageslacht en haar Nageslacht. Dat zal u de kop vermorzelen, en u zult Het de hiel vermorzelen'.

'In één huis moet het (Pascha) gegeten worden. U mag van het vlees niets uit het huis naar buiten brengen, en u mag er geen been van breken'.

'Hij bewaart al zijn beenderen, niet één daarvan wordt gebroken'.

'Maar Hij is om onze overtredingen verwond, om onze ongerechtigheden verbrijzeld' (...)'Maar het behaagde de HEERE Hem te verbrijzelen, Hij heeft Hem ziek gemaakt'.

'Zwaard, ontwaak tegen Mijn Herder en tegen de Man Die Mijn Metgezel is, spreekt de HEERE van de legermachten. Sla die Herder en de schapen zullen overal verspreid worden. Maar Ik zal Mijn hand tot de kleinen wenden'.

'De soldaten dan kwamen en braken wel de benen van de eerste en van de andere die met Hem waren gekruisigd; maar toen zij bij Jezus kwamen en zagen dat Hij al was gestorven, braken zij Zijn benen niet. Maar één van de soldaten doorstak Zijn zijde met een speer en terstond kwam er bloed en water uit. En hij die het heeft gezien, getuigt het en zijn getuigenis is waar; en hij weet dat hij zegt wat waar is, opdat ook u gelooft. Want deze dingen zijn gebeurd opdat de Schrift vervuld wordt: 'Geen been van Hem zal worden verbrijzeld'. En weer een ander Schriftwoord zegt: 'Zij zullen zien op Hem die zij hebben doorstoken'.

Gen. 3:15; Ex. 12:46; Ps. 34:21; Jes. 53:5, 10; Zach. 13:7; Joh. 19:32-37

Wat mij bezighoudt, is het betekenispectrum¹ van het woord 'verbrijzelen' in diverse Messiaanse profetieën in de Schrift, met name in Genesis 3 en in Jesaja 53 vers 5 en 10. Ik ben wel een aanhanger van de figuurlijke uitleg van deze verzen, maar wil de letterlijke uitleg niet helemaal uitsluiten. Ik denk dan aan het verbrijzelen of vermorzelen van de hiel van de Messias, het Nageslacht van de vrouw (Gen. 3:15). Bij de kruisiging werden de voeten van de Heer immers doorboord door spijkers, en kan ook de hiel verbrijzeld zijn. Figuurlijk gezien betekent het vooral dat er een einde kwam aan Christus' wandel hier op aarde, terwijl Hij op het kruis gelijktijdig de kop van de oude slang vermorzelde en een geweldige overwinning behaalde over de satan, de zonde en de dood (vgl. Kol. 2:15).

Nieuwere vertalingen gebruiken hier in Genesis 3 echter niet het woord verbrijzelen, maar *bedreigen* of *bijten*. Anderzijds is het van belang dat de beenderen van het ware Paaslam niet mochten worden gebroken of verbrijzeld (Ex. 12:46; Joh. 19:36). Dit ondersteunt dan weer de figuurlijke uitleg van het woord 'verbrijzelen', ook in Jesaja 53. Het gaat in de eerste plaats om het werk van Gods slaande hand, die het leven van de Messias afsneed van de aarde (vgl. Dan. 9:26). Onze vertalingen gebruiken hier het woord 'uitroeien'.

Verbrijzelen is nog iets sterker. Sluit dit woord mogelijk ook niet het lijden in dat de mensen en de soldaten Christus aandeden onder Gods toelating, en overeenkomstig Zijn plan? Het slaan van de Herder in Zacharia 13 gebeurde ook door toedoen van mensenhanden, die Hem in het gezicht sloegen en Hem aan het kruis nagelden.

Het slaan van de Herder sloot echter ook het lijden van Godswege in, evenals dat in Jesaja 53 het geval is. Vers 10 immers stelt expliciet dat Jahweh Hem verbrijzelde. Verder gebeurde dit vanwege *onze* overtredingen en ongerechtigheden. Is niet uitsluitend God Degene Die deze oordeelt en bestraft? Het is God Die kan vergeven, en evenzo is Hij het Die de zonde oordeelt. Natuurlijk, soms straft of tuchtigt Hij via mensen of volken, maar dat is in Jesaja 53 niet de kerngedachte.

Bovendien, we kunnen er niet omheen dat de Schrift stelt dat geen enkel been van Christus gebroken zou worden. Overigens stellen deskundigen ook dat de spijkers *tussen* de botten doorgaan, niet erdoor heen zodat deze verbrijzeld zouden worden. De spijkers raakten vaak pezen en dergelijke, maar doorboorden geen beenderen.

¹ Mede naar aanleiding van de Zoeklichtuitgave 'Verwond en verbrijzeld' van mei 2014.

